

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Хмельницького національного університету

кандидат економічних наук, доцент

Сергій МАТЮХ

«» 12 2024 р.

ВІСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Покалюка Віктора Миколайовича
«Система підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності
в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту»
на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти**

Заслухавши та обговоривши дисертаційну роботу Покалюка Віктора Миколайовича на тему «Система підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту» прийнято висновок:

1. Стрімкий науково-технологічний прогрес та антропогенні зміни суттєво впливають на виникнення надзвичайних ситуацій за різними рівнями й масштабами, позначаючись, зокрема, на економіці, соціальній галузі, психічному здоров'ї людей. За таких умов помітно зростає роль фахівців Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України, які виконують завдання в складних умовах невизначеності, високих ризиків і дефіциту часу.

Найбільш мобільними, технічно оснащеними й підготовленими структурами, що забезпечують ліквідацію надзвичайних ситуацій і їхніх наслідків, є пожежно-рятувальні та аварійно-рятувальні підрозділи Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України. У зв'язку з цим для виконання нагальних завдань постає об'єктивна потреба в підвищенні кваліфікаційних вимог до професійної компетентності та рівня підготовленості кваліфікованих робітників структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України, що беруть безпосередню участь у гасінні пожеж, ліквідації надзвичайних ситуацій, їхніх наслідків, проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, наданні допомоги постраждалому населенню, особливо в умовах ракетно-бомбових ударів по об'єктах і територіях нашої держави, коли ризик для життя максимальний.

Нині кваліфіковані робітники Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України докладають багато зусиль до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій воєнного походження (газіння пожеж, розбирання завалів, пошук і порятунок людей, які опинилися під завалами й потребують невідкладної допомоги, укріплення нестійких будівельних конструкцій); до евакуації населення; надання домедичної допомоги; усунення наслідків руйнувань критичної інфраструктури (водопостачання, електромережі, транспортні комунікації, організація тимчасових

притулків, забезпечення постраждалих водою, їжею, медичними засобами тощо). Рятувальники працюють в умовах постійної загрози повторних обстрілів, співпрацюють зі структурними підрозділами Збройних сил України для гарантування безпеки операцій у зонах бойових дій, мінімізують наслідки руйнувань, незважаючи на ризики для свого життя.

Екстремальний характер професійної діяльності кваліфікованих робітників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України, а також складний процес їхньої професійної підготовки зумовлюють підвищені вимоги до фізіологічної, фізичної, психічної та соціальної сфер особистості. У зв'язку з цим важливим завданням відомчих закладів професійної (професійно-технічної) освіти є підвищення якості підготовки особового складу оперативних розрахунків структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України.

Попри вагомий внесок українських науковців у теоретичний виклад положень і розроблення методичних зasad професійної підготовки фахівців Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України, зафіксовано суттєві розбіжності в підходах до обґруntування фундаментальних зasad підготовки фахівців для цієї сфери, а також вузький утилітарний характер методичних рекомендацій. У працях вітчизняних учених основну увагу зосереджено на професійній підготовці фахівців у вищій школі сфери Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Водночас поза дослідницьким фокусом перебувають відомчі заклади професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Тему дисертації затверджено рішенням ученої ради Хмельницького національного університету (протокол № 3 від 28.11.2024 р.), Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України (протокол № 4 від 21.12.2018 р.), а також узгоджено в бюро Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (протокол № 43 від 29.01.2019 р.).

3. Уперше обґрунтовано концепцію підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України; теоретично аргументовано й експериментально перевірено ефективність системи підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України, що охоплює взаємопов'язані підсистеми (цільову, теоретико-методологічну, змістово-технологічну, діагностично-результативну); визначено, теоретично обґрунтовано педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України (стимуловання мотиваційно-ціннісних орієнтацій кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України; оновлення змісту підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України; сприяння професійній адаптації кваліфікованих робітників до діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України під час практичної підготовки; використання інноваційних форм, інтерактивних методів і технологій навчання в підготовці кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній

службі цивільного захисту України); удосконалено структуру готовності кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України (мотиваційний, когнітивний, операційний, особистісний компоненти), критерії (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-орієнтаційний, операційно-результативний, емоційно-вольовий); діагностичний інструментарій (систематичний моніторинг навчальних результатів, анкетування, опитування, зворотний зв'язок тощо); показники; зміст, форми, методи й технології професійної підготовки кваліфікованих робітників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України; набули подальшого розвитку й конкретизації зміст базових понять дослідження; діагностичний інструментарій визначення готовності до професійної діяльності; сучасні тенденції підготовки та професійного розвитку фахівців рятувальних служб у зарубіжному досвіді.

4. Практичне значення полягає в розробленні й упровадженні в освітній процес навчально-методичного забезпечення для підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України, а саме: навчальних посібників «Тактична підготовка особового складу структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України», «Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану», «Професійна підготовка особового складу в органах і підрозділах цивільного захисту», «Теорія горіння та вибуху», «Вибухові речовини та боеприпаси. Класифікація, принципи та умови зберігання, організація оперативно-тактичних дій з гасіння пожеж»; практичного посібника «Підготовка кваліфікованих робітників для підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України»; термінологічного словника з рятувальної справи (українсько-польсько-англійський); системи тренувальних вправ і кейсів, конспектів лекційних та тренінгових занять; програми виробничого навчання для підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України. Матеріали дослідження, його положення та висновки можна використовувати в організації освітнього процесу у відомчих закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти, що готують кваліфікованих робітників пожежно-рятувальних та аварійно-рятувальних підрозділів ДСНС України, у системі підвищення кваліфікації, неформальній освіті тощо.

5. Основні положення та результати обговорено на конференціях і семінарах різного рівня, зокрема: *міжнародних* – «Теорія та практика ліквідації надзвичайних ситуацій» (Черкаси, 2010, 2011); «Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій» (Черкаси, 2012, 2013, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024); «Організаційно-управлінські, економічні та нормативно-правові аспекти забезпечення діяльності органів управління та підрозділів МНС України» (Черкаси, 2011); «Пожежна безпека: теорія і практика» (Черкаси, 2012); «Актуальні проблеми технічних та соціально-гуманітарних наук у забезпеченні діяльності служби цивільного захисту» (Черкаси, 2013); «Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи» (Харків, 2014); «Надзвичайні ситуації: безпека та захист» (Черкаси, 2016); «Пожежна та техногенна безпека. Теорія, практика, інновації» (Львів, 2016); «International Scientific Conference New technologies and achievements in metallurgy, material

engineering, production engineering and physics» (Częstochowa, 2017), «Проблеми техногенно-екологічної безпеки: освіта, наука, практика» (Харків, 2019); «Social and Economic Aspects of Education in Modern Society» (Warsaw, 2019); «Сучасні проблеми професійної та цивільної безпеки» (Дніпро, 2020); «Theory, science and practice» (Tokyo, 2020); «Integration of scientific bases into practice» (Stockholm, 2020); «Study of modern problems of civilization» (Oslo, 2020); «About the problems of science and practice, tasks and ways to solve them» (Milan, 2020); «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції» (Мукачево, 2022); усеукраїнських із міжнародною участю – «Надзвичайні ситуації: безпека та захист» (Черкаси, 2015, 2018, 2019, 2020, 2021); «Розвиток цивільного захисту в сучасних безпекових умовах» (Київ, 2019); усеукраїнських – «Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України» (Хмельницький, 2014, 2015); «Всеукраїнська науково-практична конференція рятувальників» (Київ, 2014, 2015, 2016, 2018); «Пожежна безпека: проблеми та перспективи» (Харків, 2018); всеармійський «Актуальні проблеми становлення особистості професіонала в ризиконебезпечних професіях» (Київ, 2011); круглому столі «Об'єднання теорії та практики – запорука підвищення готовності оперативно-рятувальних підрозділів до виконання дій за призначенням» (Харків, 2019); методологічному семінарі «Розвиток національної професійної освіти в умовах війни, повоєнного відновлення та євроінтеграції України» (Київ, 2024); звітних науково-практичних конференціях науково-педагогічних працівників Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України; засіданнях кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт факультету оперативно-рятувальних сил Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України (2019 – 2024 pp.).

6. За результатами дослідження опубліковано 95 наукових і навчально-методичних публікацій, із них: 1 монографія; 3 навчальні посібники; 1 практичний посібник; 1 термінологічний словник (українсько-польсько-англійський); 22 статті в наукових фахових виданнях України; 4 статті в періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних «Web of Science Core Collection» та «Scopus»; 5 статей в іноземних наукових періодичних виданнях; 3 патенти; 37 праць у збірниках матеріалів наукових конференцій; 18 праць, що додатково відображають наукові результати.

Монографія

1. Покалюк, В. (2024а). *Професійна підготовка кваліфікованих робітників для підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України: монографія*. Київ: вид-во ТОВ «Юрка Любченка».

Навчальні посібники

2. Кибальна, Н., Маладика, І., Мирошник, О., Покалюк, В., & Шкарабура, М. (2019). *Професійна підготовка особового складу в органах і підрозділах цивільного захисту: навчальний посібник..* Черкаси: Видавець Третяков О.

3. Коваль, М., Чалий, Д., & Ковальчук, В. (2023). *Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану: навчальний посібник*. Львів: ЛДУБЖД. URL: <https://dsns.gov.ua/upload/1/9/2/4/3/5/9/diyi-dsns-objednana-kniga-compressed.pdf>

4. Покалюк, В., Григор'ян М., Маладика І., & Федоренко Д. (2023а). *Тактична підготовка особового складу структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України: навчальний посібник..* Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

Практичний посібник

5. Покалюк, В. (2019а). *Підготовка кваліфікованих робітників для підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України: практичний посібник..* Черкаси: Видавець Третяков О.

Словник

6. Покалюк, В., Потапенко, Л., Ненько, Ю., Майборода, А., Нуянзін, О., Нестеренко, А., & Федоренко, Д. (Уклад.). (2020а). *Термінологічний словник із рятувальної справи (українсько-польсько-англійський)*. Черкаси: Видавець Третяков О.

Статті в наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України

7. Покалюк, В. (2010а). Усвідомлення курсантами ВНЗ України завдань адаптації до умов професійної діяльності. *Вісник Черкаського Університету. Серія: Педагогічні науки*, 189 (ІІ), 8-12.

8. Балицька, А., & Покалюк, В. (2011а). Системність в організації процесу професійної адаптації майбутніх фахівців пожежно-рятувальної служби. *Вісник Черкаського Університету. Серія: Педагогічні науки*, 199 (І), 42-48.

9. Покалюк, В. (2012а). Адаптація курсантів ВНЗ МНС України до умов професійної діяльності начальника караулу пожежно-рятувального підрозділу. *Вища освіта України. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології»*, 3 (46), 138-145.

10. Покалюк, В. (2014а). Готовність фахівців пожежно-рятувальних підрозділів до професійної діяльності. *Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка «Витоки педагогічної майстерності»*. Серія «Педагогічні науки», 14, 222-228.

11. Покалюк, В. (2014б). Зміст і структура готовності фахівців пожежно-рятувальних підрозділів до професійної діяльності. *Вісник Черкаського Університету. Серія: Педагогічні науки*, 34 (327), 128-133.

12. Покалюк, В. (2015а). Використання ділової гри в освітньому процесі вищого навчального закладу Державної служби України з надзвичайних ситуацій. *Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць*, 738, 150-158.

13. Покалюк, В. (2015б). Ділова гра як метод підготовки майбутніх фахівців підрозділів цивільного захисту до професійної діяльності. *Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць*, 749, 158-166.

14. Покалюк, В. (2015с). Особистісна спрямованість процесу професійної адаптації майбутніх працівників пожежно-рятувальних підрозділів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців:*

методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць, 41, 429-433.
URL: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/3695/3102>

15. Нестеренко, А., Покалюк, В., & Майборода, А. (2015). Методика формування професійної готовності майбутніх фахівців пожежної безпеки до проведення профілактичної роботи у процесі вивчення фахових дисциплін. *Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка «Витоки педагогічної майстерності».* Серія «Педагогічні науки», 16, 197-203.

16. Покалюк, В., & Нестеренко, А. (2016a). Удосконалення структури та змісту професійної підготовки майбутніх фахівців пожежно-рятувальних підрозділів. *Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка «Витоки педагогічної майстерності».* Серія «Педагогічні науки», 18, 282-287.
URL: <https://sources.pnpu.edu.ua/issue/view/12508/6538>

17. Покалюк, В., & Федоренко, Д. (2019b). Characteristics of professional and technical educational establishments of civil protection of Ukraine. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* зб. наук. пр., 54, 45-49.
<https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5174>

18. Покалюк, В. (2019c). Теоретичні засади навчання безпеки життєдіяльності в закладах освіти України. *Міжнародний науковий журнал «Педагогіка безпеки»,* 4 (2), 97-103.
URL: <https://pedbezpeka.vntu.edu.ua/index.php/pb/issue/view/7>

19. Pokaliuk, V. (2019a). The oretical principles of teaching living safety in educational institutions in Ukraine. *Педагогіка і психологія: вісник НАПН України: науково-теоретичний та інформаційний вісник*, 3 (104), 42-47.

20. Покалюк, В. (2019d). Підготовка кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах цивільного захисту. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогіка, 3. (електронне наукове фахове видання).*
URL: <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedvisnyk/article/view/11/14>

21. Покалюк, В. М. (2020b). Особливості навчання працівників з урегулювання надзвичайних ситуацій у США. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»,* (17) /97, том 1, 35-38. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2020/17/6475>

22. Покалюк, В. (2020c). Аналіз зарубіжного наукового дискурсу стосовно досліджень у сфері цивільного захисту та управління в надзвичайних ситуаціях. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»,* 19 (99), том 1, 10-14.
URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2020/19/6654>

23. Pokaliuk, V. (2020a). Features of Training and Professional Development of Canadian Rescuers. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»,* 20 (100), 39-42.
URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16113217076274.pdf>

24. Pokaliuk, V., & Chernenko, O. (2020b). Comparative analysis of training systems of qualified workers of rescue units. *Порівняльна професійна педагогіка: наук.*

журнал, 10 (1), 76-84. URL: <https://angl.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/15/101-2020.pdf>

25. Покалюк, В. (2020d). Основні напрями наукового й методологічного розроблення проблеми спілкування в системі професійної діяльності кваліфікованих робітників структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України. *Науковий вісник Льотної академії Збірник наукових праць. Серія: Педагогічні науки*, 7, 87-95.

26. Покалюк, В., & Федоренко, Д. (2023b). Досвід Австралії з підготовки, освіти і професійного розвитку працівників оперативно-рятувальних служб. *Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових праць*, 13, 117-123.

27. Покалюк, В. (2024b). Педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (9). URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/597/482>

28. Покалюк В. (2024c). Міждисциплінарний аналіз готовності кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту України. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (10). URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/615>

Статті в періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та Scopus

29. Kostenko, V., Zavialova, O., Chepak, O., & Pokaliuk, V. (2018). Mitigating the adverse environmental impact resulting from closing down of mining enterprises. *Mining of Mineral Deposits*. Dnipro: Dnipro University of Technology, 12, Issue 3, 105-112. DOI: <https://doi.org/10.15407/mining12.03.105>

30. Zavialova, O., Grygorian, M., Kostenko, V., Liashok, N., Kostenko, T., & Pokaliuk, V. (2021). Theoretical basis for the formation of damaging factors during the coal aerosol explosion. *Mining of Mineral Deposits*, 15 (4), 130-138. DOI: <https://doi/10.33271/mining15.04.130>

31. Samchenko, T., Dobrostan, O., Pokaliuk, V., & Chernysh, R. (2023). Creation of Equipment for Testing Roofs for Resistance to External Fire Influence. *Applied Mechanics and Materials*, 917, 95-102. DOI: <https://doi.org/10.4028/p-UmOn0Q>

32. Guzii, S., Prysiazhna, O., Lapovska, S., Khodakovskyy, O., & Pokaliuk, V. (2023). Influence of Manganese-containing Additives on the Structural-mechanical, Dielectric and Fire-resistant Properties of Composite Materials on Microwave Absorbing Porous Substrates. *Solid State Phenomena*, 352, 47-55. DOI: <https://doi.org/10.4028/p-6D8jIF>

Статті в іноземних наукових періодичних виданнях

33. Покалюк, В., & Гора, В. (2015d). Удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців пожежно-рятувальних підрозділів. *Міжнародний науковий журнал Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, III (35), Issue 71, 59-62. URL: https://eprints.cdu.edu.ua/676/1/ped_psy_iii35_71.pdf

34. Покалюк, В. (2019e). Специфіка професійної підготовки та післядипломної освіти особового складу структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України. *Edukacja Zawodowa i Ustawicznia*:

Polsko-Ukraiński Rocznik Naukowy = Професійна і неперервна освіта: польсько-український щорічник. / Акад. спец. педагогіки ім. Марії Гжегожевської у Варшаві ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих Нац. акад. пед. наук України ; наук. рада Т. Александер, Р. Герлях, ... Н. Ничкало та ін. ; Заст. голов. ред. Н. Ничкало. – Варшава : Академія Спеціальної педагогіки у Варшаві, nr 4/2019, 333-343. URL: <https://www.aps.edu.pl/wydawnictwo/czasopisma/edukacja-zawodowa-i-ustawiczna/numery/numer-4-2019/>

35. Покалюк, В. (2020e). Підготовка особового складу оперативних розрахунків рятувальних частин в структурних підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*, 2 (23), 39-43. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijitss/28022020/6947

36. Pokaliuk, V. (2020c). Practical training of personnel of regular subdivisions of structural units of operative and rescue service of civil protection of Ukraine. *World Science*, 3 (55), March, 31-33. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ws/31032020/6988

37. Pokaliuk, V., & Fedorenko, D. (2020d). Training, Re-Training and Certification Training of Rescuers of Ukraine. *Science Review*, 7 (34), October, 3-7. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr/31102020/7218

Патенти

38. Костенко, В., Зав'ялова, О., Покалюк, В., Костенко, Т., & Зав'ялов, Г. (2016a). Теплозахисний костюм. Патент на корисну модель № 109668, № заяви: u201603119; Заявл. 25.03.2016; Опубл. 25.08.2016, бюл. № 16.

39. Костенко, Т., Нестеренко, А., Нуянзін, О., Майборода, А., Покалюк, В., & Костенко, В. (2017a). Пінний охолоджуючий пристрій теплозахисного костюма. Патент на корисну модель № 114109, № заяви: u201609854; Заявл. 26.09.2016; Опубл. 27.02.2017, бюллетень № 4.

40. Костенко, Т., Нестеренко, А., Покалюк, В., Нуянзін, О., Майборода, А., & Костенко, В. (2017b). Охолоджуючий пристрій теплозахисного костюму. Патент на корисну модель № 115193, № заяви: u201609849; Заявл. 26.09.2016; Опубл. 10.04.2017, бюллетень № 7.

Публікації, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

41. Покалюк, В., Іващенко, Ю., & Леоненко, В. (2010b). Усвідомлення майбутніми фахівцями пожежно-рятувальної служби України завдань професійної адаптації в ході навчання у профільному ВНЗ. *Теорія та практика ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 2-3 грудня 2010 року.* (с. 216-219). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

42. Балицька, А., & Покалюк, В. (2011b). Забезпечення системності організації процесу професійної адаптації майбутніх фахівців пожежно-рятувальної служби. *Організаційно-управлінські, економічні та нормативно-правові аспекти забезпечення діяльності органів управління та підрозділів МНС України: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 15 квітня 2011 року.* (с. 78-79). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

43. Федоренко, Д., Покалюк, В., & Кибальна, Н. (2011). Психологія безпеки виконання аварійно-рятувальних робіт на висоті. *Теорія та практика ліквідації*

надзвичайних ситуацій: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 9-10 грудня 2011 року. (с. 310-31). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

44. Покалюк, В., & Леоненко, В. (2011a). Теоретичні засади адаптації до управлінської діяльності фахівців пожежно-рятувальної служби МНС України. *Теорія та практика ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 9-10 грудня 2011 року.* (с. 293-295). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

45. Покалюк, В., & Федоренко, Д. (2011b). Особистісна спрямованість професійної адаптації майбутніх фахівців пожежно-рятувальної служби у профільному ВНЗ. *Актуальні проблеми становлення особистості професіонала в ризиконебезпечних професіях: матеріали III Всеармійської науково-практичної конференції, 26 травня 2011 року.* (с. 252-254). Київ: НУОУ.

46. Покалюк, В., & Потапенко, В. (2012b). Теоретичні засади адаптації до управлінської діяльності фахівців оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України. *Пожежна безпека: теорія і практика: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 12 жовтня 2012 року.* (с. 422-424). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

47. Покалюк, В., & Матвійчук, Н. (2012c). Педагогічна модель розвитку адаптаційного потенціалу в фахівців пожежно-рятувальних підрозділів ОРС ЦЗ МНС України. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 грудня 2012 року.* (с. 321-323). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

48. Покалюк, В., & Потапенко, В. (2012d). Адаптація курсантів ВНЗ МНС України до умов професійної діяльності. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 грудня 2012 року.* (с. 323-325). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

49. Покалюк, В., & Потапенко, В. (2013a). *Адаптація до умов професійної діяльності фахівців пожежно-рятувальних підрозділів. Актуальні проблеми технічних та соціально-гуманітарних наук у забезпеченні діяльності служби цивільного захисту: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, частина 1, 4-5 квітня 2013 року.* (с. 83-85). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

50. Покалюк, В. (2013b). Керівник основного (первинного) тактичного пожежно-рятувального підрозділу: теоретична модель. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 6-7 грудня 2013 року.* (с. 85-86). Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля.

51. Покалюк, В., & Черниш, Р. (2014c). Професійна готовність фахівців пожежно-рятувальних підрозділів. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 12-13 грудня 2014 року.* (с. 318-321). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

52. Покалюк, В., Іваненко, О., & Малюк, Л. (2014d). Допрофесійна підготовка пожежних рятувальників. *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України: тези VII Всеукраїнської*

науково-практичної конференції, 21 листопада 2014 року. (с. 239). Хмельницький: Видавництво НАДПСУ.

53. Покалюк, В. (2014e). Особливості навчальної адаптація курсантів ВНЗ Державної служби України з надзвичайних ситуацій. *Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, 2-3 жовтня 2014 року.* (с. 327-329). Харків: НУЦЗ України.

54. Покалюк, В., & Самойленко, Л. (2014f). Структура готовності фахівців пожежно-рятувальних підрозділів до професійної діяльності. *Технології захисту/ПожTech-2014: матеріали 16 Всеукраїнської науково-практичної конференції рятувальників, 23–24 вересня 2014 року.* (с. 238-240). Київ: ІДУЦЗ.

55. Покалюк, В., & Майборода, А. (2015e). Удосконалення підготовки фахівців робітничих професій в пожежно-рятувальних підрозділах. *Сучасний стан цивільного захисту України: перспективи та шляхи до європейського простору: матеріали 17 Всеукраїнської науково-практичної конференції рятувальників, 22-23 вересня 2015 року.* (с. 310-312). Київ: Видавництво ТОВ «Основа».

56. Покалюк, В., Майборода, А., & Нестеренко, А. (2015f). Компоненти змісту професійної підготовки пожежних-рятувальників. *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України: тези VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, 10 грудня 2015 року.* (с. 291-292). Хмельницький: Видавництво НАДПСУ.

57. Покалюк, В., & Яцинська, А. (2015g). Підвищення якості навчання фахівців робітничих професій пожежно-рятувальних підрозділів. *Надзвичайні ситуації: безпека та захист: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 9-10 жовтня 2015 року.* (с. 430-432). Черкаси: ЧППБ ім. Героїв Чорнобиля.

58. Покалюк, В. (2019f). До питання підготовки кваліфікованих робітників структурних підрозділів ОРС ЦЗ. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, 11-12 квітня 2019 року.* (с. 261-262). Черкаси: ЧППБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

59. Pokaliuk, V., Maiboroda, A., & Zhurbinskiy, D. (2019b). Business Game as a Method of Professional Training of Future Specialists of Units of the Operational and Rescue Service of Civil Protection of Ukraine. *Social and Economic Aspects of Education in Modern Society: Proceedings of the XI International Scientific and Practical Conference, Vol. 2, March 22, 2019.* (pp. 22-26). Warsaw, Poland.

60. Покалюк, В. М. (2019g). Основи змісту навчання безпеки життєдіяльності в закладах освіти. *Розвиток цивільного захисту в сучасних безпекових умовах: матеріали 21 Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю), 8 жовтня 2019 року.* (с. 215-218). Київ: ІДУЦЗ.

61. Покалюк, В. (2019h). Декомпозиція професійної підготовки особового складу структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України. *Об'єднання теорії та практики – запорука підвищення готовності оперативно-рятувальних підрозділів до виконання дій за призначенням: матеріали круглого столу, 24 жовтня 2019 року.* (с. 84-86). Харків: НУЦЗУ.

62. Покалюк, В. (2019i). Підготовка робітничих кадрів сфери цивільного захисту. *Надзвичайні ситуації: безпека та захист: матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 24-25 жовтня 2019 року.* (с. 106-109). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.
63. Покалюк, В. М. (2019j). Підготовка робітничих кадрів для підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. *Проблеми техногенно-екологічної безпеки: освіта, наука, практика: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 листопада 2019 року.* (с. 68-69). Харків: ТОВ «ПромАрт».
64. Покалюк, В., Августюк, К., & Сивун, А. (2020f). Навчання робітничих кадрів для підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, 9-10 квітня 2020 року.* (с. 278-280). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.
65. Покалюк, В. (2020g). Навчання робітничих кадрів для структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту України. *Сучасні проблеми професійної та цивільної безпеки: I Міжнародна науково-практична конференція.* (с.93-94). Дніпро: Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ УДХТУ.
66. Покалюк, В. (2020h). Особливості підготовки рятувальників в США. *Надзвичайні ситуації: безпека та захист: матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 29-30 жовтня 2020 року.* (с. 202-203). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.
67. Покалюк, В. (2020i). Особливості підготовки працівників рятувальних підрозділів Австралії. *Theory, science and practice: Abstracts of III International Scientific and Practical Conference, October 05-08, 2020.* (pp. 274-277). Tokyo, Japan. URL: <https://isg-konf.com/uk/theory-science-and-practice-ua/>
68. Покалюк, В. (2020j). Європейський досвід підготовки працівників рятувальних підрозділів. *Integration of scientific bases into practice: Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference, October 12-16, 2020.* (pp. 302-304). Stockholm, Sweden. URL: <https://isg-konf.com/uk/integration-of-scientific-bases-into-practice-ua/>
69. Покалюк, В. (2020k). Підготовка і професійний розвиток рятувальників Канади.). *Study of modern problems of civilization: Abstracts of V International Scientific and Practical Conference, October 19-23, 2020.* (pp. 325-327). Oslo, Norway. URL: <https://isg-konf.com/uk/study-of-modern-problems-of-civilization/>
70. Покалюк, В. (2020l). Професійна підготовка рятувальників в США. *About the problems of science and practice, tasks and ways to solve them: Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference, October 26-30, 2020.* (pp. 348-351). Milan, Italy. URL: <https://isg-konf.com/uk/about-the-problems-of-science-and-practice-tasks-and-ways-to-solve-them/>
71. Покалюк, В., Улітько Р., Попенко, М., Гавриленко, Б., & Чернета, О. (2021a). Особливості практичної підготовки пожежних-рятувальників. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, 8-9 квітня 2021 року.* (с. 293-295). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

72. Покалюк, В., Улітко Р., Попенко, М., Гавриленко, Б., & Чернета, О. (2021b). Особливості професійної підготовки рятувальників Республіки Естонія. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, 8-9 квітня 2021 року.* (с. 295-296). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

73. Покалюк, В. (2021c). Міжнародні документи з управління в надзвичайних ситуаціях. *Надзвичайні ситуації: безпека та захист: матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 28-29 жовтня 2021 року.* (с. 45-47). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

74. Покалюк, В. (2022a). Професійне навчання працівників з урегулювання надзвичайних ситуацій у США. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, 26 квітня 2022 року.* (с. 239-241). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

75. Покалюк, В. (2022b). Документи міжнародних організацій з проблем цивільного захисту. *Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 року.* (с. 268-270). Мукачево: Вид-во МДУ.

76. Покалюк, В., Малик, Т., & Чудіков, Д. (2023c). Зарубіжний досвід професійного розвитку працівників оперативно-рятувальних служб. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції, 27 квітня 2023 року.* (с. 232-233). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

77. Покалюк, В., & Бернікова, Т. (2024d). Безпека життєдіяльності в закладах професійної (професійно-технічної) освіти: теоретичні основи вивчення. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції, 25 квітня 2024 року.* (с. 256-257). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

Опубліковані праці, що додатково відображають наукові результати дисертацій

78. Нестеренко, А., & Покалюк, В. (2016). Параметри вибуху та його наслідки. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 травня 2016 року.* (с. 231). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля.

79. Костенко, В., & Покалюк, В. (2016b). Підвищення ефективності захисту рятувальників від інтенсивного теплового випромінювання. *Сучасний стан цивільного захисту України: перспективи та шляхи до Європейського простору: матеріали 18 Всеукраїнської науково-практичної конференції рятувальників, 11-12 жовтня 2016 року.* (с. 175-177). Київ: ІДУЦЗ.

80. Нуянзін, О., Покалюк, В., Майборода, А., & Нестеренко, А. (2016). Моделювання тепломасообміну в камері вогневої печі при випробуваннях на вогнестійкість несучої стіни. *Надзвичайні ситуації: безпека та захист: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2016 року.* (с. 115-117). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля.

81. Костенко, Т., Покалюк, В., Майборода, А., Нуйнзін, О., & Нестеренко, А. (2016a). Пропозиції щодо удосконалення засобів протитечового захисту. *Пожежна та техногенна безпека. Теорія, практика, інновації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. (с. 422-424). Львів: ЛДУБЖД.
82. Костенко, Т., Покалюк, В., Майборода, А., Нуйнзін, О., & Нестеренко, А. (2016b). Особливості теплового впливу пожежі на теплозахисний костюм пожежника. *Пожежна та техногенна безпека. Теорія, практика, інновації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. (с. 486-488). Львів: ЛДУБЖД.
83. Kostenko, T., Maiboroda, A., Pokaliuk, V., Nuianzin, O., & Nesterenko, A. (2017). *Modeling of transportation processes in thermal suits with heat extraction. XVIII International Scientific Conference New technologies and achievements in metallurgy, material engineering, production engineering and physics. A collective monograf. Series: Monografie Nr. 68/* (pp. 422-426). Częstochowa.
84. Покалюк, В., Романов, О., Салі, В., & Носов, А. (2017a). Декомпозиція екстремальних мікрокліматичних умов професійної діяльності рятувальників. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 18-19 травня 2017 року*. (с. 229-231). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.
85. Костенко, В., Нестеренко, А., Нуйнзін, О., & Покалюк, В. (2017). Математична модель теплообміну в ізоляційному одязі з системою охолодження та без неї. *Надзвичайні ситуації: попередження та ліквідація: збірник наукових праць*, 1, 42-48. URL: <https://fire-journal.ck.ua/index.php/fire/article/view/9/7>
86. Покалюк, В., Костенко, Т., Нуйнзін, О., & Нестеренко, А. (2017b). Екстремальні мікрокліматичні умови професійної діяльності рятувальників. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*, 3 (25), 159-164. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2017/3/2254>
87. Покалюк, В., Панімаш, Ю., & Романов, О. (2018a). Характеристика екстремальних мікрокліматичних умов професійної діяльності оперативних розрахунків пожежно-рятувальних підрозділів. *Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Пожежна безпека: проблеми та перспективи», 1-2 березня 2018 року*. (с. 116-118). Харків: НУЦЗ України.
88. Покалюк, В., Романов, О., & Перков, С. (2018b). Моделювання впливу теплового потоку на рятувальників. *Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції, 18-19 травня 2019 року*. (с. 196-200). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.
89. Покалюк, В., Мільчуцький, О., & Кірієнко В. (2018c). Дослідження мікрокліматичних умов професійної діяльності особового складу пожежно-рятувальних підрозділів. *Сучасний стан цивільного захисту України та перспективи розвитку: матеріали 20 Всеукраїнської науково-практичної конференції, 9-10 жовтня 2018 року*. (с. 358-360). Київ: Видавничий дім «Гельветика».
90. Покалюк, В., Мільчуцький, О., Кірієнко В., & Потапенко, А. (2018d). Аналіз наявних основних засобів індивідуального протитечового захисту особового складу пожежно-рятувальних підрозділів. *Надзвичайні ситуації: безпека та захист: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною*

участю, 25-26 жовтня 2019 року. (с. 125-126). Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

91. Костенко, В., Зав'ялов, Г., Костенко, Т., Покалюк, В., Зав'ялова, О., Майборода, А., Нестеренко, А., Нуянзін, О., & Гаврилко, О. (2020а). *Захист рятувальників від впливу тепла: монографія* / за заг. ред. д. т. н., проф. В. Костенка. Черкаси: Видавець Третяков О.

92. Федоренко Д., Покалюк В., Чорномаз І., Куценко С., Черненко О., Куліца О., & Бас О. (2020). *Методи і засоби деконтамінації: навчальний посібник*. Черкаси: Видавець Вовчок Ольга.

93. Костенко, В., Кришталь, М., Нестеренко, А., & Покалюк, В. (2020b). *Теорія горіння та вибуху: навчальний посібник*. Черкаси: Видавець Третяков О.

94. Костенко, В., Покалюк, В., Майборода, А., Нуянзін, О., Нестеренко, А., & Ненько, Ю. (2020c). *Фізико-хімічні процеси розвитку та припинення горіння: навчальний посібник*. Черкаси: Видавець Третяков О.

95. Федоренко Д., Дендаренко Ю., & Покалюк В. (2024). *Вибухові речовини та боєприпаси. Класифікація, принципи та умови зберігання, організація оперативно-тактичних дій з гасіння пожеж: навчальний посібник*. Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

Особистий внесок здобувача. Усі результати дослідження отримані дисертантом самостійно. У публікаціях, підготовлених у співавторстві, здобувачеві належить такий доробок: у навчальному посібнику «Професійна підготовка особового складу в органах і підрозділах цивільного захисту» [2], що створений у співавторстві з Н. Кибальною, І. Маладикою, О. Мирошником, М. Шкарабурою, дисертантові належить розділ 2 (с. 20–34); у навчальному посібнику «Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану» [3] – підрозділи 1.1, 1.2, 1.6 (с. 9–21, с. 60–62); у навчальному посібнику «Тактична підготовка особового складу структурних підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту» [4], що підготовлений у співавторстві з М. Григор’яном, І. Маладикою, Д. Федоренком, авторськими є розділи 1, 2, вступ (с. 7–41); у термінологічному словнику з рятувальної справи (українсько-польсько-англійському) [6], над яким працювала група авторів (Л. Потапенко, Ю. Ненько, А. Майборода, О. Нуянзін, А. Нестеренко, Д. Федоренко), укладено розділи 1, 2 (с. 33–116); у навчальному посібнику «Методи і засоби деконтамінації» [92], співавтори якого – Д. Федоренко, І. Чорномаз, С. Куценко, О. Черненко, О. Куліца, О. Бас, здобувачем представлений розділ 4 (с. 52–81); у навчальному посібнику «Теорія горіння та вибуху» [93], що підготовлений у співавторстві з В. Костенком, М. Кришталем, А. Нестеренком, дисертантові належить розділ 1 (с. 8–15); у навчальному посібнику «Фізико-хімічні процеси розвитку та припинення горіння» [94], що розроблений спільно з В. Костенком, А. Майбородою, О. Нуянзіним, А. Нестеренком, Ю. Ненько, авторським є розділ 2 (с. 52–60); у навчальному посібнику «Вибухові речовини та боєприпаси. Класифікація, принципи та умови зберігання, організація оперативно-тактичних дій з гасіння пожеж» [95], над яким працювали також Д. Федоренко, Ю. Дендаренко, здобувач уклав розділи 3, 4 (с. 28–53); у монографії «Захист рятувальників від впливу тепла» [91], підготовленій у співавторстві з В. Костенком, Г. Зав'яловою, Т. Костенко, О. Зав'яловою, А. Майбородою, А. Нестеренком, О. Нуянзіним, О. Гаврилком, – розділ 2 (с. 15–48).

В опублікованих зі співавторами працях дисертантові належить низка здобутків: [8] – схарактеризовано таку педагогічну умову, як системність в організації роботи педагогічного колективу профільного закладу освіти з адаптації здобувачів освіти до умов професійної діяльності; [15] – обґрунтовано освітні технології, які інтерактивізують освітній процес та формують необхідні комунікативні компетентності в здобувачів освіти; у спільніх публікаціях [16; 33] співавтором запропоновано впровадити в структурних підрозділах Оперативно-рятувальної служби ЦЗ спеціальне початкове навчання кваліфікованих робітників для розвитку ключових кваліфікацій, описано структуру і зміст цього виду навчання; [17] – виявлено суперечність між підвищеним рівнем вимог до підготовленості рятувальників у сучасних умовах і традиційною системою їхньої професійної підготовки, запропоновано шляхи її розв’язання; [24] – схарактеризовано умови професійної діяльності, компоненти професійної підготовки та післядипломної освіти особового складу оперативних розрахунків підрозділів Оперативно-рятувальної служби ЦЗ; [26] – викладено особливості австралійської моделі підготовки й професійного розвитку працівників оперативно-рятувальних служб, підсумовано, що вона є структурованою та представленаю у формальній, неформальній, інформальній освіті, [29] – аргументовано застосування отриманих результатів для відновлення родючого шару ґрунту на територіях промислових майданчиків ліквідованих гірничодобувних підприємств; [30] – окреслено способи захисту гірників й особового складу Оперативно-рятувальної служби ЦЗ від дії небезпечних факторів вибуху вугільного аерозолю; [31] – відрефлектовано зарубіжний досвід окреслення вимог пожежної безпеки до будівельних матеріалів, що позначається на швидкості поширення вогню під час пожеж у будівлях, суттєво впливає на виконання оперативних дій особовим складом рятувальних підрозділів; [32] – сформульовано положення, спрямовані на формування професійної компетентності співробітників ДСНС України; [37] – доведено необхідність концептуального обґрунтування і розроблення системи професійного навчання рятувальників, їх підготовки до успішної діяльності під час проходження служби, гасіння пожеж, ліквідації надзвичайних ситуацій та їхніх наслідків. Ідеї співавторів у дисертації не використано.

7. Дисертаційна робота Покалюка Віктора Миколайовича «Система підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту» відповідає вимогам пп. 7, 8, 9 «Порядку присудження (позбавлення) наукового ступеня доктора наук», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021р. № 1197 та іншим конструктивним вимогам Міністерства науки й освіти України, що висуваються до докторських дисертацій. Дисертація відповідає спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

8. Дисертація Покалюка Віктора Миколайовича «Система підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту» заслуговує на рекомендацію до розгляду у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

УХВАЛИЛИ:

1. Визнати дисертацію Покалюка Віктора Миколайовича «Система підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту» кваліфікаційною, самостійною завершеною науковою працею, яка є актуальною, має наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
2. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Покалюка Віктора Миколайовича «Система підготовки кваліфікованих робітників до професійної діяльності в Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту» на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, рекомендувати дисертаційну роботу до розгляду у спеціалізованій вченій раді.

РЕЗУЛЬТАТИ ГОЛОСУВАННЯ:

«ЗА» – 9

«ПРОТИ» – немає

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри технологічної
та професійної освіти
і декоративного мистецтва

Ірина АНДРОЩУК

Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри
міжнародної комунікації та політології

Віталій ТРЕТЬКО

Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри технологічної
та професійної освіти
і декоративного мистецтва

Ганна КРАСИЛЬНИКОВА